

TIDEVARVET

Hygieniska Eleganta Hållbara

Syster fücken Syster madrasser

Säljes av Möbel-, Sängkläder och Manufakturäster inom hela landet.
A/B Stockholms Vaddfabrik
Stockholm - Liljeholmen
Kungl. Hovleverantör

Vad har hänt?

IVECKOPRESSEN presenteras kungliga personer först efter en devot retusch som utplånar deras lidanden och fel. Men häromdagens slank in en skildring av den mördade kung Alexanders tillvaro som verkar sann. En jagad, sömnlös, livrädd man, som inte vågade ha sina barn boende i sitt eget slott för att de ej skulle springa i luften med honom, så skildras denne hårde diktator som blivit så älskad sedan han dött. Undersökningen av mordet har lyft i ljuset det kända faktum att i nationalismens utmarker operera terrorband, vilkas väsen är vinningslystnad, fanatism och förtvivlan och som hyra ut sig till vilka blodiga död som helst. Men deras arbetsgivare gömmer sig än.

Lilla ententens överlevande statsmän samlas som de vill må göra, innan de falla även de, för att deklarerat enighet och sammanhållning. Men den fatata nya konstellationen Tyskland-Polen-Ungern blir samtidigt allt mera påtaglig.

SIR JOHN SIMON, Englands utrikesminister, har lugnat det förskrämda Europa med den försäkran att ett nytt världsrigt icke kommer att uppstå ur mordet. De internationella övertagningarna äro nu organiserade och oavtäckta, och de begagnas i fredens intresse. Nationernas förbund har fått betyd på vad det betyder.

I Frankrike är ångsan inför tåget i alla fall så stor att man överväger att köpa sig Italiens vänskap genom eftergifter för detta lands anspråk på territorier i Nord-Afrika. Men på vems bekostnad skall Ungern ställas till freds? Lilla ententen är lika litet mogen nu att göra eftergifter på denna punkt som Frankrike var vid

Dimbildning över Stockholm.

Luftskyddsutredningar äro på motet just nu — i Sverige. Länsstyrelserna tillsätta utredare, överståthållarämbetet gör för Stockholms del detsamma. Det har slagit sig ihop med K. B. i Stockholms län för en gemensam utredning och firade nu sitt 300-årsjubileum med att släppa lös sin utredare, kapten E. Nord-

fredslutet gentemot Italien. Dessa framtvungna eftergifter komma nästan alltid för sent.

DEN TYSKA EVANGELISKA KYRKAN, som Luther skapade och sammanband med staten till en tjänare åt den, är icke mer. Hela bekännelsekyrkan som opponerat mot likriktningen har uppsagt riksräkningen och lydnad och proklamerat sin fulla självständighet och oberoende. Detta torde vara början till slutet för statskyrkoepoken i kristenhetens historia.

ENHETSPSYKOS ÄR ETT NYTT ORD som vår socialdemokratiska press skapat för att beteckna strävande- n att skapa en gemensam front av de splittrade arbetarlagren. Men den är botad nu.

I AFFAREN ZONDEK har hänt att Sveriges yngre läkares förening blottat sitt väsens art genom att i en masspetition hemställt till regeringen om avslag på Zondeks ansökan att få praktisera. Motiveringen är denna gång omsorg om Zondeks blivande klientel. Man anser det inte tillräckligt utrett att han äger de kvalifikationer som de hjälpökande begära hos en svensk läkare. Professor Israel Holmgren har därpå framträtt och sagt att Zondek, som är en nobelprisvärdig vetenskapsman, dessutom i praktisk läkarverksamhet tillhör de främsta inom sitt fack. De yngre läkarnas plöteliga omsorg om andras patienter verkar på vanligt folk helt enkelt som hyckleri.

K APPFLYGNINGEN TILL AUSTRALIEN har gjort sensation. Hastighetsrekordet är nerpressat till 60 tim (Forts. å sid. 4.)

lund, å teknologföreningens möte den 17 okt., att samman med militära och civila tekniska experter skissera planen för ett passivt försvar mot luftangrepp av Stockholm och dess befolkning.

Vad hände egentligen? Jo, att den militära experten steg upp och sa det som klarsynt folk under häftiga motsägelser från militären predikant under tio år, nämligen att krigsmakten på grund av flygvapnets utveckling gått fullkomligt bet på sin urgulma uppgift att skydda det lands befolkning som den tjänar, vidare att armen och civilbefolkningen i framtida krig bli ett begrepp och att man måste räkna med kallblodigt angrepp direkt på storstäderna, vilka, tillade föredragshällaren, få vara så goda och försvara sig själva.

Och där satt en civil församling med försvarsminister och underståthållare m. m. som utan invändningar accepterade och diskuterade uppgiften, som om det gällt vilket annat tekniskt-organisatoriskt problem som helst, . ex. Stockholms kommunikationsväsen. Man frågar sig verkligen om dessa herrar ha kullager i sina kranier eftersom allt gick så smort, se bilden!

Församlingen accepterade uppgiften på fackmännens ord att den skulle vara genomförbar. Det lönar sig med försvar mot angrepp från luften försäkrades. Enda utvägen är att i fredstid göra allt

som kan göras för. att i händelse av krig ha ett välorganiserat luftförsvar.

Hur detta skulle ta sig ut fick man också veta. Genom tekniska anordningar skulle man kunna släcka stadens belysning på en gång, man skulle anordna 19 luftbevakningscentraler, 70 alarmsirener, 200 offentliga skyddsrum skulle inrättas för befolkningen, som förväntas skola under mörker och sirentjut lugnt och fröstansfullt samla sig i dem, medan sprängbomberna brista, giftgaserna regna och 15 större och 24 mindre eldsvådorsa i staden, bekämpade av en utvidgad brandkår.

De som bo i nya hus skulle inte behöva springa i de kommunala skyddsrummen. Ty det förväntas att nya hus få yttertak och takstolar av eldfast konstruktion, och att källarna äro försedda med brandbotten av armerad betong.

Dimbildningens problem lovade man också lösa tack vare ett ämne som kan framställas i landet till billigt pris. Med endast ett fåtal motorfordon kan man på relativt kort tid dimbelägga betydande områden, försäkrades det.

Nävel, detta sista påstående är det enda som man tror utan vidare. När man läste dagspressen nästa morgon, fann man att den med endast ett fåtal motorfordon på relativt kort tid dimbelagt hela sin spridningsstråjong. Ty om man un-

lysning av andra experter, till bedömande av vanligt folk?

Detta skulle knappast ha hänt någon annan stans. I Danmark skulle åtminstone två, kanske tre stora köpenhamnsutredningar ha satt igenom en modern syn på dessa frågor, de skulle inte ha vågat annat, ty publiken har ett ödmöde där, den har fått problemet belyst från olika håll och vet något om den sanning om luftskyddet som börjat tränga sig fram i Europa.

Det hade bestämt inte gått att ge dem uppgiften att minst 15 cm. dubbelarmrad brandbotten torde hejda de flesta brandbomber eller att brandbotten över källartaket bör ha en tjocklek av minst 50—60 cm. utan att tala om för dem, varför man kan klara bomberna med så lite cement i Sverige, när engelska fackuppgifter varmed de franska överensstämma ange att helt andra mått äro nödvändiga. Ej heller skulle de vågat utfämma sig åt löjet och kritiken genom uppgiften om att brandkären kan lova släcka 15 större och 24 mindre eldsvådor, alla andra närgångna frågor att förtiga.

Det var en gång en välklädd fru som sade om sina vänner: »Efter tre år så finner jag mina gamla kläder på dem.» Om överstelöjtnant K. A. Bratt varit närvarande vid teknologföreningens möte, skulle han kunnat säga detsamma om

Det borttappade hjärtat.

Det finns en falang av stridbara tyska kvinnor som bejaka nationalsocialismens idéer men finna Tredje rikets kvinnoförtryck och kvinnoförakt ett förödligt mot läran om sann nordiskt folk-gemenskap. Dezas stämna ljuder i tidningens »Die deutsche Kämpferin» för varje nummer allt mera förtvivlad. Det är tydligt att dess böner att få vara med om att gestalta det nya verket förklingat utan svar. Och nu kommer i oktoberhäftet en ny ton. I en liten ökt av Yella Erdmann talar kvinnan till mannen så här:

Du bygger vägar och dämmer upp haven, den bejäfta staden lyder din vink. Till din ära skapas stora verk, och tändas eld och vatten. Men oförmärkt har mitt hjärta glidit undan dig, det vandrar fjärran med vindarna och molnen. Och du står där med tomma händer, som icke förmådde hålla kvar den största av alla dina klenoder.

Du baust die Strassen und Du dämmst die Meere
Und deinem Wink gehorcht die feste Stadt.
Es wächst geschaffenes Werk zu deiner Ehre.
Zahn ward das Feuer und der Strom ward matt.

Doch unvermerkt ist Dir mein Herz entglitten,
Es wandert fern mit wolken und im Wind.
Du aber stehst mit leerer Hand inmitten,
Draus Deiner Güter höchstliches entrinnt.»

föredragshällarna där, med all reservation för hur det sätt varpå de buro upp hans gamla kläder.

På den tid då militär och riksdag ännu var i nivå med 1925 års härdorning, då det kämpades för de gamla kavallerieregementena, då städerna stredo inbördes att få hysa regementena, då sade Bratt ifrån om det moderna krigets verkliga karaktär och förutsade vad alla veta nu, att flygvapnet blir det över allt annat dominerande i ett nytt krig.

Sedan dess har han fortfarande hållit sig i nivå med det europeiska vetandet i fråga om luftvapen och luftförsvar. Medan luftförsvarsutredningen talar om för oss att civila och militära blivit ett begrepp, och eggar de civila myndigheterna att ställa in sig på passivt försvar av våra städer, är överstelöjtnant Bratt långt framom dem. För »The New Common» (Forts. å sid. 4.)

— För min del har jag alltid gasmasken ovanpå huvudet, så sparar jag hatt.

De första offren.

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå
Inneh. Eva Andén.
Norrlandsgränd 18.
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvssaker
Boutredningar och testamenter, för
valtningsuppdrag. Även skriftliga
fördragningar.

Märta Armfelt

Generagent i Skandina

Kostnadsfri rådgivning dagligen
12-14 Skandias huvud-
kontor, Myntorget 1.
Tel. Nömanrop Skandia-Freja.

Specialitet:

Pension-, livränte-, liv- och sjuk-
löfdröskring.

Allm. Barnbördshusets poliklinik

Alla vardagar 11-12 för havandeskapet
och dess sjukdomar och 14-14.30 för
kvinnosjukdomar.

För medelösa kostnadsfritt, för andra
mot erläggande av 2 kronor.

Stockholms stads Poliklinik

vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9-110 f.m.
För havandeskapet och
dess sjukdomar.

För medelösa kostnadsfritt, för andra
mot erläggande av 2 kronor.

Professor Johan Almqvist

Nybrogatan 7, Stockholm. Tel. 67 50 75
Mottagning:
1/9-9, 4-5, Januar 3-1/4, Söndagar 10-1/2.
Hud- och Könsjukdomar.
UPPLYSNING I AKTENSKA PLAGA
OCH SEXUELLA FRÅGOR.

Alma Axelssons

FÖRLOSSNINGHEM
LINNEGATAN 19

Mottager inlockad. Även för längre tid.
Tryggt och egen. välsk. Tel. 778 24.

STAMNING,

(TALSKRÄCK) o. a. nervösa talrubbingar
samt tvångstankar behandlas av
talpedagogen P. O. Broberg, Floragatan
16, Sthlm. Tel. 1003 24. Svårsp. i kr.
Varning f. värdelös korrespondensmetod!

Alimonda-Institutet

40-årig homeopatisk praktik.
Mottagning 11-2. Rådgivning även per
korrespondens. Begär prospekt och frä-
gelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsгат. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Arbetarnas egen
Tandklinik

Svedenborgsgatan 42
(höret av Själsgatan).
Mottagningstider: 10-3, 5-7.
Tel. 41 61 24.
ALL SLAQS TANDVARD.
Legitimerade tandläkare.
Låga priser.

Centralbadets damfrisering

rekommenderas
Elegant. Tel. 23 33 35. Föreställs.

Litzéns Advokatbyrå

Mosebackegatan 5, Tel. 43 18 34.
Inneh. N. Th. Wahlström.
Juridiska uppdrag. Köp o. försäljning av
fastigheter, inteckningsplaceringar m. m.

Den 27 Okt. 1934.

Väljarnas frihet.

Ett viktigt led i valmaskineriet ut-
gör valsättet. Och ingen har funnit
ett valsätt, som är fullt tillfredsstäl-
lande. Har man det proportionella
valsättet, tror man att majoritetsval
vore bättre och tvärtom. Men det
man kan konstatera beträffande vårt
svenska proportionella valsätt, är att
de åtgärder, som vidtagits för att full-
komna detta gått i riktning att mer
och mer förhindra personal. Alla
dessa bestämmelser om över-
och underpartibeteckning, varigenom
ingen vet vem man röstar på och omöj-
ligheten för väljarna att rubba den
vid ett valmöte — kanske tillfälligt
— uppsatta rangordningen. Vårt
valsätt, i och för sig otympligt, har
blivit allt mera stelbent, mekaniskt
och byråkratiskt, ägnat att ytterli-
gare minska det ringa intresset för
medborgarplikten.

Det är därför skäl att erinra om att
inom proportionalismens gränser lik-
väl finns större möjlighet till perso-
nal och frihet för väljarna, än hos
oss. Det norska valsystemet t. ex.
är betydligt mänskligare än vårt, och
ett slående bevis härför ger det nyss
förrättade valet av bystyre (stadsfull-
mäktige) i Oslo. Som vi i en före-
gående artikel nämnt består bystyret
av 84 medlemmar. Arbeiderpartiet
förvärvade, som väntat var, absolut
majoritet genom att besätta 43 platser,
Höire fick 35 (— 4) den nationella
kartellen 3 och Venstre 3 mandat.
Det är Venstres val, som ger oss
exempel. Vallagen tillåter nämligen
något som heter att »kumulera».
Det betyder att mångdubbla ett
och samma namn, till kommunala
val 3 gånger. Varje valseldad skall
för att vara giltig upptaga hela an-
talet, således vid val av bystyre i
Oslo 84 namn. Men därav kan sam-
ma namn stå 3 gånger, varigenom
detta namn tillföres 3 röster. På så
sätt har väljarna tillfälle att ge sin
vilja tillkänna. Det går t. o. m. att
på ett annat partis lista stryka ett
eller flera namn och i stället skriva in
ett namn man önskar föra fram och
kumulera det.

Genom Venstres pressorgan i Oslo
för man veta vilka som blivit valda

och röstetalet, men vad det innebär
tigger man stilla med. Ty valet blev
påtagligen en överraskning, som
man ej ville erkänna. Då kandida-
tomineringen skulle ske på Venstres
röste gjordes en s. k. kupp. »De
unge» skulle fram. I sanningsna-
mn skulle man säga, att det
»unga» egentligen bestod i nya
oskrivna blad — åtminstone i Sve-
rige räknar man att den första un-
domen passerat, då man hunnit till
50-årsgränsen. Det var särskilt en
ny manlig och en ny kvinnlig kandi-
dat, som skulle fram. Venstres press
gick in för dem, de övriga manliga
kandidaterna måste man givetvis
uppmärksamma, men de förutvaran-
de kvinnliga kandidaterna omnäm-
des knappast. Vad händer! Första
namnen på listan, Venstres ledare,
som man ej vågat röra fick första
mandatet. Men sedan fingo en av
de förutvarande representanterna
och första suppleanten övriga 2 platser.
Till första suppleant valdes
förutvarande andra suppleanten —
fröken Lulliuus, vars namn vi väl
känna i Sverige — som blivit ned-
flyttad till sjunde plats. Därefter
förestkom »sande» — all reklam
till trots. Väljarna hade haft möj-
ligheten att genom kumulering och
strykningar få fram de namn, de öns-
kade. För Venstre, som upprättat
som det enda parti, vilket tillerkän-
ner kvinnorna lika rätt med männen,
var det litet fatalt, att ingen kvinna
blev ordinarie representant, även om
det bara var 26 röster som skilde,
d. v. s. 27 röster fattades för att frö-
ken Lulliuus skulle komma in i stället
för tredje manliga kandidaten. Det
hade hon också utan tvivel gjort, om
hon stått på en annan plats, men det
märkliga ligger i att som hon kunnat
flytta fram från 7:de plats till 4:de.
Det talar. Venstres nominerings-
möte har ej förstärkt att välja sina
namn och de ha fått en nyttig läxa.
Kvinnorna ha sett, att Venstre ej är
så helt att lita till och de bevittna
hur både höger- och arbetarpartiet,
om än sparsamt, likväl ha valt in
kvinnor.

Men vad detta val har att säga oss,

är, att det proportionella valsättet,
så som det tillämpas i Norge kan ge
väljarna frihet att rösta på en per-
sonlighet — och själva få bestämma
vilken — även med utsikt att denna
person blir vald. Det är detta vi bor-
de försöka ta upp och få genomfört
även i Sverige.

Men vad detta val har att säga oss,

Sovjet väljer
Amerikansk
med utvidgad rösträtt.
avrustning.
Men av arbetarna.

I november och december komma val
att förrättas i Sovjet-Unionen till ar-
betar- och bondernas, sovjeterna, samt
ur dessa till kongressen. Det uppses att
valförberedelserna denna gång trängt
djupare in än någonsin förr i folkskikten
inom den väldiga Unionens olika områ-
den.

Det är inte endast de centrala delarna
av Unionen som deltaga i det förberedan-
de arbetet. Jägare och fiskare från Si-
beriens tundror lika väl som bomullsod-
lare från Central-Asien ha denna gång
kommit med.

En ny valinstruktion har utfärdats, med
detaljerade föreskrifter för rösträtt och
valbarhet. För att trygga den demo-
kratiska ordningen medger instruktionen
upprättandet av särskilda valkommittéer,
bestående av arbetare och arbetarkör
i industrier och kolhoser, representanter
för de nationella minoriteterna, Röda ar-
mén, ungdomsammanslutningarna etc.
På detta sätt vill man bl. a. förbehålla
en viss möjlighet till kontroll åt de olika
arbetarkategorierna.

Varje medborgare som fyllt 18 år har
rösträtt och är valbar oberoende av kön,
ras, trosbekännelse, nationalitet och lev-
nadsomständigheter f. ö., som t. ex. om
han är boläst eller nomad! Men få ett
stort och viktigt villkor: Man måste för-
tjäna sitt uppehälle genom »produktivt
och nyttigt arbete», vari begripes hus-
hållarbete eller sådant »som möjliggör
för de olika arbetande att arbeta». Bland
de produktiva samhällsmedlemmarna in-
räknas vidare soldater och matrosar i
Röda armén och flottan samt f. d. ar-
betare som förlorat sin arbetsförmåga.

T. o. m. utlänningar äga rösträtt och
valbarhet om de sysselsätts sig inom
Unionen som arbetare eller som ingenjö-
rer och anställda — i senare fallet dock
endast efter valkommisionernas prövning
i varje särskilt fall av deras lojalitet mot
Sovjet-Unionen.

Undantagna från de medborgerliga
rättigheterna äro framförallt företagare
som ha anställda i sin tjänst för profits
skull, vidare jobbare och privata af-
färsmän samt alla de olika kyrkornas
präster. Kulakerna eller storbönderna ha
numera rösträtt såvitt de icke på grund
av antisovjetistisk propaganda äro förvi-
sade. Gamla tsarister kunna sluttigen
också få rösträtt under förutsättning att
de under fem år ägnat sig åt nyttigt ar-
bete för Sovjet-statens räkning.

Den förhårkade tendensen tycks all-
tså nu vara ett utsträckande av rättighet-
erna till allt större kategorier av befolk-
ningen.

är, att det proportionella valsättet,
så som det tillämpas i Norge kan ge
väljarna frihet att rösta på en per-
sonlighet — och själva få bestämma
vilken — även med utsikt att denna
person blir vald. Det är detta vi bor-
de försöka ta upp och få genomfört
även i Sverige.

Den famöse konjunkturförbättrings-
generalen Johansson i Amerika har
blivit avsatt och till allmän tillnåd för-
svunnit till filmen eller varietén. New
Republic säger om honom att han endast
delvis förstärkt meningen med återhämtnings-
sakten och endast understött dess
svagaste och sämsta avsnitt. Vad ska nu
ske? frågar tidningen.

N. R. A. skall skötas av tre kommittéer,
motsvarande regeringens lagstiftande,
verkställande och juridiska myndigheter.
Presidenten vill inleda den nya kursen
med ett stilletand i kriget mellan rö-
stare och arbetsgivare, få dem att träffas
och göra upp utan strejker och lockout.
Arbetarna skulle avstå från strejkvapnet
i förtröstan på att de under skydd av re-
geringen och dess nya organ skulle få
sin rätt till kollektivavtal och sina löner
garanterade av arbetsgivarna.

New Republic ställer sig skeptisk till
möjligheterna för Amerikas arbetare att
komma någon vart utan strejker. National
Recovery Act är ingen verklig lag,
med vilken man kan tvinga arbetsgivarna
till eftergifter. Roosevelt är emot alla
tvångsåtgärder mot arbetsgivarna, och de
acceptera av N. R. A. bara vad de själva
finna fördelaktigt. Han menar nu att
man genom moralisk press, underhand-
ling och jämföring skall förmå industri-
ägarna att rätta sig efter N. R. A. och
erkänna arbetarnas rätt att organisera
sig och sluta kollektivavtal. Men när den
politiken misslyckades i början, då den
nya administrationens prestige var myc-
ket större än nu, säger tidningen, så har
den föga utsikt att lyckas nu. Det re-
kommenderas att vädja till folket. For-
mulera de mått och steg som äro nödvän-
diga för att förverkliga återupplomstrin-
gen och understå alla arbetsgivarna dem.
Då dessa komma att neka, finge folket
se att det är den reaktionära kapitalismen
som blockerar framstegen och ingenting
annat.

Analysen torde vara riktig. Den grunn
magnater, som hittills regerat enväldigt i
Amerika ger sig icke utan strid.

Rädda barnen.

vänder sig till alla, som ha hjärta för de
barn, som så ofta frysa långt uppe i
Norrland, med en varm vädjan om hjälp
även i höst.

Föreningen ber oss tänka på dem, som
i snön och kylan ha lång väg till skolan,
på dem, som sitta hemma i mörker, och
på de många, många små nyfödda. Det
skänks mycket till dem, men det behövs
ännu mycket mer — även till föräldrarna.
Rädda Barnen tar tacksamt emot alla
slag av varma kläder och skodon m. m.,
och säkert kan många leta fram något
att avstå till en frysnad. Alla gåvor gå
till jul till de mest behövande hemmen,
om de snarast lämnas till Rädda Barnen,
Drottninggatan 5, mellan 12-3, t. o. m.
den 3 november. Postadress: Rädda Bar-
nen, Stockholm.

S:t Ansgarsboden

Malmkillnadsгatan 7, Stockholm K.
Postg. 96537. — Telefon 10 96 92.
Beställn. mottagas. Postorder ombesörjes.
Bästa inköpskälla för kristlig konst i alla
utlöranden.

Moderna Funkisfåtöljer

i crepe och mockapysch kr. 55. Duscha-
teller fr. 25. Badsäckstonger 38. Ligg-
fåtöljer i humidit. 95. Sängar 9, madräs-
ser 5. Plymåsuschaller från 65, ek-
björk, korgmöbler, korkmattor, tyger,
kast, stuvor, stoppering. Realisation pågår,
reparationer, beställningar. Fabrikboden,
Metargat. 6, hörn. Södermannsg. 57. Tel.
40 07 66, och Jungfrug. 7, Östermalm.

Bagarstugan

FOLKUNGATAN 37. Tel. Söd. 70 00
HORNUNGAGATAN 65 " " 73 37
GOTGATAN 52 " " 333 90

För resande till Stockholm

rekommenderas

K. F. U. K. - Förbundets
nyinredda HOSPITS

Birgerjarlsг. 27 (OBS! vid Engelbrekts-
plan). Spårvagn 5 dir. från Centralen.
Tel. 11 07 25.

Vaccinationens

vara eller icke vara är aktuellt. Mening-
garna bryta sig för och emot. V. Vall-
bergs broschyr »Tandrotan» sändes Eder
alldeles gratis vid rek. från Hälsoakultur,
Box 634, Stockholm 1. Medsänd gärna
10 öre till porto.

Sy Edra

kläder själva!

Dambyster på och utan ställning. Olika storlekar.

A. B. JEON

Birger Jarlsгatan 32, Stockholm

1/1-Ylle ISO cm. Boj

för draperier, ottomner, borddukar, kudde m. m.
Ljög- o. värmsisolerande, i många färger, pris
5-60 met.

Oskarsons Lager, Kungsg. 70, Sthlm.

MEDDELANDE

Härmed meddelas att begravning
i samband med eldbegängelse om-
fattande: Kista med svepning, läk-
karetyg och resolution för eldbeg-
ängelse, livvagn och bårare vid
bisättningen, blommor på kistan,
eldbegängelseavgift, hyra av kre-
matoriets kapell vid jordfästningen,
arvode till organisten, lev. ljus på
altaret och vid kistafalken, askurna,
urngrav och gravöppning ordnas
av oss till ett pris av

175 kronor
Vi stå till tjänst med råd och upplys-
ningar i allt som rör begravningar.

Werners Begravnings- och Eldbegängelsebyrå
33 Sibyllagatan 33
Telefoner: 62 42 95, 61 30 51.
Efter kl. 6 e. m. 38 40 47, 62 52 05.

Prenumerera

på den uppmärksammade
socialdemokratiska
tidningen

NY TID

som utkommer dagligen
i Göteborg.

Lågt

prenumerationspris.

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÄDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsakas till våra bill. priser.

Modern konst i urval i Nationalmuseum och "Färg och Form".

Det är sällan tillfälle ges att få se de moderna konsten i så fullt och rikt urval, som nu är faller, tack vare de två samtidigt pågående utställningarna i Nationalmuseum och föreningen Färg och Form. Tillsammans belysa dessa båda exponer det svenska måleriets utvecklingslinje från genombrottsåren omkring 1900 fram till 30-talet, och också flera betydelsefulla konstnärer saknas, förutan vilka bilden förblir ofullständig.

Samlingen på Nationalmuseum, som förut visats i olika städer på kontinenten, är helt naturligt den större och mera omfattande. Av genombrottsmännen »de unga» möta här Grönwald och Leander Engström jämte en del andra Matisse-äroarna, som Jolin och Linnqvist, Fougstedt och Dahlskog. Det är den franska expressionismens i olika varianter, mer eller mindre personligt anammande och tillämpande, som här möter upp. Grönwalds samling på fyra dukar visa något av det väskande och skiftande i hans konst. Det kända porträttet av Castro Feijó representerar stilen i det tidiga skede, då den nyunna friheten inför motivet ofta hade teckningens i följe till förför att färgytornas och linjeföringens inbördes harmoni. I sin dämpade färgskala i blågrönt med försiktigt insatta färgkontraster i rött och färgens mjuka fläckighet har det något av en Cézannedens skönhet. Efter Negerokkens bredd och slutenhet i fasta, ljusa färgplan och klar teckning, påminnande om Manet, följer den strålande, glädnande färgskala i rött och gult i en häftig, arabeskerad panelteckning, som väl för den stora allmänheten framstår som den typiska Grönwaldstilen. Leander Engströms dukar äro ju välkända för alla, som minnas hans konst från tidigare utställningar. Men det är en upplevelse att åter se dem. Deras storhet har ej minskats men väl ökat med åren. »Andjögarna» och »Forell-fiskaren» äro en ståtlig tillämpning av den Matisseiska expressionismen. Figurerna växa mjukt i in landskapet, där färgplan hakar sig i färgplan i en strålande rik och samtidigt nordiskt tydlig kolorit från de monumentala bergskäglorna i djupblå, grönbå och violetta toner till högslättens vita och brinnande rost-röda. Tekniskt taget verka de ovanligt avslutade och fulländade verk vid sidan av så mycket nyare konst, där färgen fått göra sig bred på den solida teckningens och strukturers beaktning.

Två naktstudier på utställningen, Linnqvists »Efter karnevalen» och Jolins »Modells», återspegla Matissestilen i dess blonda, kyligaste och mest sobra form, trots att de skiljas åt av mer än femton år. I båda fallen återfinnes en stående, naken kvinnlig modell. Den smärcka kroppen avtecknar sig helt skugglös i en serie ljusa toner mot en lika ljus fönstervägg. Mot detta springa färdinnan-tonen djärvt upp, hos Linnqvist i en svart cylinder och de äldre tonsarna i ett kritigt vitt parassol, hos Jolin i de blå och röda tonerna i några kuddar. Det hela är en väl beräknad, utströkt och kyligt intellektuell konst. I Jolins stora Stockholmsbild hällen i bleka blå och rosa toner möter något av samma hållning, den plana dekorativa ymbilden. Intressant är att jämföra den med hans lilla, senare målade bild från Karlaplan. Den är trogen sitt upphov, den franska expressionismen, men en kubistisk förjupning i husräckornas perspektiv, en ny tyngd har tillkommit, som förläner den ett mera nordiskt drag. Något liknande kan sägas om vissa av Linnqvists Stockholmsbilder — hans utsikt över Riddarfjärden mot Söder och det röliga takperspektiv, benämnt »Julafton», som förenar en nordisk vinternatts stämning med sagostil. I den nysnäckna naktbilderna tycks han åter knyta till vid en mera dekorativ ystilt. — Bland jämnåriga märkes Arvid Fougstedt med en serie porträtt i en dämpad färgskala, där kubismens bruna och grå toner ännu dominerar, och den plastiska formen och omsorgsfulla teckningens vitna om vad kubismen givit den moderna konsten i reella värden: en

lugn, sober och saklig konst. — Evald Dahlskogs »Ornarna» och »Lofoten» är en måligt, monumental verkan. För övrigt uppvisar denna utställning rika och personliga varianter av modernt måleri. Där möter en så utpräglat kolorist som Sigrid Hjerten-Grönwald med dukar, på vilka färgen än får en mild, lyrisk klang som i »Båtarna», än blir dramatiskt målad i flammande röda och gula solens-reflexer eller ovidersmättade, gula toner som i Stockholmsutsikten. Det är en glädje att få åternyta bekantskapen med denna färgbegärade konstnär.

Över den plastiskt sakliga konst, som på olika sätt representeras av bl. a. Sköld, Johanson-Thor och Axel Nilsson, föres man över till den våldsamt koloristiska, av tysk expressionism mera påverkade, som möter hos t. ex. Vera Nilsson, Sven Erixon och Amelia. Vera Nilssons barnstudie »Sagor» är ett av hennes bästa verk. Med sin mörka, djupstämda skymningskolorit i rött, grönt och grönsvarvt, sin suggestiva fölkning av barnets sagovärld — måsterligt angiven i den lilla fläckteglans lutad över boken mot den stora rymden utanför fönstret med ett enstaka ärggrönt hus — har det ett lugn, som hennes våldsamma konst sällan äger.

Osåkt sluter sig till denna samling som en önskt förtäring eller utökning därav av Färg och Formns utställning. En del konstnärer återfinnas på båda, t. ex. Linnqvist, Amelin, Erixon, Axel Nilsson, Schöldt och Börje. — Börje, som en gång startade som en utsökt naivist med italienska utsikter i lust gräddgult, mandelgrönt och medelhavsblått, har med åren förvandlats till en saklig realist med en yngre färgskala och i kyligare ögonblick en monumental hållning. Därmed är hans stil förvisso ej uttömd. I Nationalmusei samling finns det ståtliga verk, benämnt »Genom balkongdörren», som på hans förra utställning inköptes till Helsingfors museum. Med sin fasta komposition — de uppslagna balkongdörrens mot storsstadsgatans kubiskt tecknade husräckor — och sin samlade färg — en grön grundton, mot vilken en vit lita och en blå gulröd frukt på ett bord i en blå skuggflick strålar upp som en färgrik blomma — är det ej blott ett genomtänkt och fast utan även ett måttat koloristiskt verk. På Färg och Form ligger man märkte till hans starkt plastiska flickstudie i en kall, ljus färgskala och en trädgårdsbild med frodig grönska och starka, blå lufttoner. — Schöldts konst, som alltid levat på sin koloristiska värden och ett behärskat, måttfullt föredrag, som inge känslen av att den tagit intryck av fransk måleri från 1800-talets slut, uppvisar på Färg och Form ett nytt och djärvt anslag. Hannbildens med klart avgränsade plan i blått, grönt och rosa är ett exempel därpå. Framför allt gäller det atteliebilden »Gul dager» med dess svarta silhuetter mot en gul af-tonnhimmel och ett spel av linjer och former. Med sin starka färgkontraster beaktar den en våldsammare kolorism än förut. — Stark färgverkan utmärker också Axel Nilssons dukar — hans »Sol efter skymning» och ett ovanligt ståtligt blomsterstycke med en rikeedom av blå toner, vackert avvägda från de krusiga, violetta blåkläckorna på ett grönblixt bord till den ljusa luftigheten i fönstrets gardiner.

För övrigt domiera landskapsbilderna mera än förut varit fallet, kanske ett tecken bland andra på att det fransköpade moderna måleriets starkare börjar ansluta även till svenska traditioner. Vid sidan av Victor Axelssons blida, lyriska landskap med deras dämpade gröna toner och Zuhrs mera impressionistiskt sedda i blått och varmt terra stå Amelins karga, klippiga västkust- och norrlands-motiv i en kärvt, fast teknik och Dahls små dukar med stormig, grå himmel och låg horisont, påminnande om äldre svensk landskapskonst från Norsteds och Skånbergs tid. Över huvud taget har den svenska konsten stannat av efter det stora genombrottet, det märks tydligt, då man

"La presidente". Mac Donald på Dramaten.

Fredrikke Mörk död.

Det är många bilder av Fredrikke Mörk som skymtar förbi på minnets vita duk. En alfön i Uppsala F. K. P. omkring 1910 talade den norska gästerna om »Kvinnan i jury». Föredragshållarinnan var i glimrande form, lokalen var överfylld och bland åhörarna syntes de flesta av stadens domare och jurister. En av dem blev så intresserad att han nästa dag följde fröken Mörk ett långt stycke på väg för att få tala vidare i ämnet.

Vid otaliga kongresser, ordnade såväl av Rösträttsalliansen som av I. C. W. har Fredrikke Mörk mött upp som sitt lands representant. Hon satt under många år i båda världskongresserna styrelser. Ett litet minne dyker upp från den sista kongress Fredrikke var med om, i Paris 1926. Vid det stora möte, som hölls för frågan om fick kvinnans rättsställning, strömmade publiken till i den grad att polisen måste spärra ingångarna. Då Fredrikke Mörk kom i spetsen för sin norska delegation, var omöjligt att komma in. Såsom ordförande för densamma kallades hon ju »presidenten» — i sällskapet ville för ordningsmakten påpeka hennes värdighet, men sade i hastigheten »la presidente de Norwège». Polisen fann tydligen bäst att taga det osäkra för det säkra — man kan ju så lika leta om dessa ökända nordliga länders förhållanden — i en fart flög en sidodörr upp och jag tror att det t. o. m. skyddades »la presidente» och hennes stab tagade in och bereddes plats så gott som sig göra till. Episoden tilltalade Fredrikkes stora humor och hon återkom ofta till sinnen för humor och för återkom ofta till med ögon glittrande av ungdomlig ödygd. Den kvällen åkte vi fram och åter på de ljusskimrande Champs-Élysées, det var som ett avsked till »stora vida världen», Fredrikke kände redan då, att hon aldrig mera skulle åter se den.

Då Norsk Kvindeaksforening 1887 grundade tidskriften »Nylænde» fick dess strävanden ett välbehövligt språk, länge det enda i Norge. Vid Gina Krogs sida stod redan då Fredrikke Mörk och efter hennes bortgång 1916 skötte Fredrikke den ensam. Hur mycket arbete, kärlek till idéerna, kloket och gott humör hon har inte under alla dessa år utmärkt sig för. Inom det låga tillfälliga anspråkslösa yttre. Nylænde var Fredrikke Mörks och hennes personlig som en kär hälsning från henne och alltid med tillrop om gott mod och uthållighet.

Vid det stora verket »Norske Kvinder» — fyra delar biografier och en utomordentlig framställning av kvinnors arbete i stat och kommun, socialt och politiskt — är Fredrikke Mörks namn knutet. Åreminnet över vad norska kvinnor varit och måttat utföra år på samma gång ett äreminne över henne själv och hennes tro, hågsvärdhet för idéen och för medarbetarna i alla land.

De ord hon ägnade Gina Krogs skulle jag vid hennes egen bortgång få överflytta på henne själv: »Hennes tro på kvinnorsakerna, hennes lyse tillid till kvinnors evner och muligheter gav henne mot de styrke till att stå som ledaren i norsk kvindebewegelse i de mange aar, de vanskelige aar som en idealist altid har i breschen for sin sak, der aldrig var popular. Hennes høie kultur, glimrende intelligens i forbindelse med den varme og noble personlighed —

Ja, kära Fredrikke Mörk, så minnas vi dig och i den djupa saknaden står glädjen över hur mycket dock en människa förmått göra av sitt liv. Vårt innerliga tack och vår djupa hyllning, »la presidenten».

Ellen Hagen.

för en gångs skull får ett långsamt tvärs igenom den. Den har kanske ej den glans, som några av genombrottsmännen konst hade, men åtskilligt i ren excentricitet eller mindrevärdigt gods har så småningom rensats ur. Efter att ha sökt motvikt mot en hådat naturalism i expressionismens friare hållning gentemot naturen vänder det moderna måleriets åter till naturstudiet med friskare och friare syn. Det är ju ett symptom ej blott i svensk konst utan i europeisk konst över huvud taget.

Gina Leffler.

Den politiska ideologin i Sigfrid Siwertz' »En hederlig man», som på tisdagskvällen hade sin premiär på Dramaten, verkar direkt borgerlig ledarartikel. De små gliringarna åt olika håll, ämnade att ge idéramat vidd och förjupning, kunde inte förta intrycket av författarens oförstående inför det politiska program Bonalt tidigare vikt sitt liv åt. Socialismen förkroppsligas som en sentimental-patetisk, verklighetsfrämmande medlidandesreligion utan sinne för det hela — genom premiärminister Bonalts hustru Mikaela, gruvmaginats dotter, som stigit ned till folket — och som löst påhängt uppkomlingsstrategi och indignation för indignationens egen skull i socialministern Trots gestalt. Mot den bakgrunden borde ju en man kunna framstå mycket hederligt. Men just emedan Bonalts forna anhängare och nyblivna motståndare framträdde så småskurna, blir effekten den rakt motsatta mot vad författaren menar.

Det är lönlöst, att diskutera dramat ur hederlighetssynpunkt, eftersom man då hos huvudpersonen i Siwertz' drama måste förutsätta ett visst mått av intelligens och omdömesförmåga. Men här framställs han som den typiske kånstrolkaststen, förut uppburen av sin kustras patos och nu lika lätt överrumplad av slagorden »det hela» och »nationen» precis som han aldrig förr i sin politiska kamp skulle ha mött dem. Och i sin ystälthet är han genast färdig att överlägset avfärda sina gamla partikamrater som »troende» utan att ifrågasätta verklighetsunderlaget för sin egen nya tro, att se demagogi i deras yttranden men ingen annanstans. Typisk är den scen, där han lutar åt sitt förtroenderåd för att det vägar hysa skepticism mot de siffror han själv aldrig kontrollerat. Eller den av premiärpubliken så livligt senterade repliken, »För att rädda tredjeklasspassagerarna måste jag ju radda hela skeppet. Javisst, men om man välter ut besättningen, då går det som på Morro Castle, där det uppretade skeppskölet tände på och övergav första klass passagerarna. Kunde det inte tänkas, att en sänkt levnadsstandard inte bara var grymt mot dem, som den närmast drabbade, utan även bidrog till att hämma den produktion och därmed den återhämtning, som låg premiärministern så varmt om hjärtat? Dessa och många andra frågor hade legat nära tillhands att Bonalt hade ställt sig i avgörandets stund. Men han gjorde det aldrig, han råkade aldrig i någon verklig idé- och pliktliknighet, och därför blir han aldrig tragisk i ordets djupaste mening, endast till det yttre, övergiven av sin familj och sina forna vänner.

Vid framförandet av pjäsen hade man dock gjort det bästa av den. Hos Anders de Wahls premiärminister anade man stundom ett djup, som aldrig kom fram i replikerna. Harriet Bosses studie i fanatism och hysteri gjorde ett kusligt realistiskt intryck, även om man kanske tyckte, att hon då och då slog över, men det var kanske nödvändigt för att förklara hennes självmod i slutscenen. Och Carin Karlson visste precis, hur Sigfrid Siwertz ville ha den frigjorda nutidskvinnan, även om hennes ystighet skulle ha kommit lika bra fram utan överbetonandet av vulgariteten. Lårs Hanssens Henrik var som sig borde en operettkung med vissa månskligt rörande drag. Träfskräst var nog Olof Winnerstrands cyniske, aristokratiska högerledare och Anders Henrikssens självmedvetne hovmästare i ministerhögletet. Men Artur Cederborgs socialminister var allt för spexig för att ens passa i revy, men det skall kanske inte skyllas på skådespelarrparen. Vad var för övrigt att göra åt denna pjäsens strykpöjke?

Behöver man tillägga att premiärpubliken var förtjust och naivt applåderade, även där författaren var ironisk.

Elly Janes.

I högerns hägn.

Sverige består av skåningar, göteborgare och norrlänningar och dessutom svenskar, vilket utgör en gemensam kartellbetäckning för hela landet. Nu har Göteborg valt stadsfullmäktige. Göteborgarna handla alltid på sitt eget vis. Även vid val. Då ingen ville, att en kvinna skulle komma in i Första Kammaren, valde Göteborg fröken Hesselgren till senator. Men i år då alla — utom li frisksinnade män i Örebro — önskar fröken Hesselgrens återval, voro göteborgarna för samvetsömma för partiet. (Med göteborgare menas både män och kvinnor.) Vid årets kommunala val i landet gick socialdemokratiska partiet fram. Men i Göteborg gick det tillbaka. Höger för-lorade 4 mandat, vilket ej kunde kompenseras av bondeförbundets frammarsch. Göteborgs professorer — i motsats till andra — synas ej vara anslutna till detta parti. »Folkpartiet hävdade sig väl, skriver D. N. Blygsamhet är en dygd. Folkpartiet lyckades verkligen behålla sina 8 mandat, men fast liberaler och folkförsinnade slagit sig ihop, hade antalet röster som nu avgavs på Folkpartiet minskat i förhållande till de båda partiernas sammanlagda röstetal vid förra stadsfullmäktigeval. Den borgerliga samlingens önske inte är så populär i längden. Göteborg har förut gärna gått emot Stockholm, nu går Göteborg t. o. m. emot sina egna traditioner. Ty där var en gång liberalismens hemort under dess glansfulla dagar. Nu återstår blott spillrorna av två partier, som en gång varit ett och nu åter slagit sig ihop för att så följte fram under högerns säkra hägn. Men vem ut, om detta är så säkert? Nationalsocialisterna ha tagit två platser i Göteborg och Medborgarförbundet kastar sin skugga. Som motivik ha Kilboms-kommunisterna erövrat två och Sällenkommunisterna 5 platser. En brokig samling.

Det blir säkert långvariga sammanträden!

Bliv medlem i Radikala Föreningen!

BLIV MEDLEM
I RADIKALA
FÖRENINGEN!

Den
intellektuella
arbetande
kvinnans
problem

behandlas i
ALICE LYTTEKENS
— Kommer inte
till middagen!

6:25

BONNIERS

Psykisk hälsovård

är dagens lösen. En bok i praktisk psykisk hälsovård för hem och skola är: VAXANDE LIV av Carl Lindbeck.

Prof. Wernstedt: »Erfarenheter från levande livet... välgörande friska fläktares».

Prof. Wiger: »Boken är besjälad av en sund månsklighet... den blottar svagheter i den nutida uppfostran och ger anvisning på de vägar efter vilka reformerna böra ske och komma att ske.»

2 kr. Dir. fr. förl., Borlänge, ell. i bokh.

Karl Thorsell
Damskräddare
Brahegatan 28 n. b. Tel. 629751
REKOMMENDERAS
Etabl. 1913

Dimbildning över Stockholm.

(Forts. fr. sid. 1.)
wealths som existerar för att skapa opinion för en internationell polisakt gör han en utredning som han tillspejar i följande sats:

»De militära stridskrafterna kunna anpassa sig mot massbombollet men det europeiska samhället är praktiskt taget försvarslöst.»

Hans argumentering fortsätter med att det enda verkingsfulla försvaret är en bombanfallsflotta, men han vill inte ett isolerat försvar för freden utan ett fruktansvärt internationellt luftbombvapen, som skall hålla alla i schack. Som övergångsförslag tänker han sig ett samordnande mellan de demokratiska ländernas flygvapen.

Han menar att skrällen för luftkriget är så stort redan nu, att det verkar som en freds faktor i Europa och tänker sig att den internationella bombflottan skulle ännu bättre säkra freden.

Vi skola inte här kommentera denna linje, blott påpeka, att överstoljnt Bratts upplattning är den som börjar forma ut sig i Europa. Vi äro för sent ute i Sverige med vårt passiva försvar mot luftangrepp. De senaste manövrerna ha som vi förut omtalat visat hur hoppfulla företaget är. Källarvärgrörelsen och gasmaskivärgrörelsen breda ut sig framför allt i Frankrike. Man börjar frigöra sig från dessa illusioner och genomskåda dessa faller. Man är på sin vakt.

Är det inte typiskt att parispolisens förklarade att de inte kunde ansvara för att hålla ordning i staden, om man genomförde stora luftvärnsövningar där? Man inser mer och mer att även om skyddsåtgärderna kunde rädda några liv, ja, till och med ganska många, så är det hela meningslöst.

Vid en diskussion i denna fråga påpekade en fackman att våra källartak icke äro konstruerade att bära tyngden av nedstörtade murar. Nej, och den enskilda människan är icke heller konstruerad för att bära tyngden av en sådan tillvaro, som den man vill bjuda oss i en värld där man måste krypa ner i jorden för att vara trygg för sin nästa! Vi klara det inte. Vi vilja det inte. Vi kunna inte uppehålla vår strävan, vi kunna icke arbeta vidare på vår mänskliga och kulturella linje, om detta är de utskiter som bjudas oss.

Då får det förr vara. Då ha vi ändå förlorat allt som gör livet värt att leva.

Ijus ljusare ljusast

Höstmörket tånar och vintern nalkas. Men mörkert förklarar inte kupa oss. Vattenfallens tändljus kraftbrusa genom ledningsrädarna; lamporna tändas i hemmen; mörkret betvingas...

I över en halv miljon svenska hem lysar nu LUMA — kooperativens ljus rika långtidslampa. Låt den svenska lampan skapa ljus och trevnad även i Edert hem.

LUMA

Vad har hänt?

(Forts. fr. sid. 1.)

mar mellan England och Australien, vilket är mindre än den tid det tar på tåg från Stockholm till Paris. Fackmän förutsåg en glänsande utveckling för flyget som resultat av tvillingen, emedan folkens intresse fångats av den. Att nya vidder öppna sig är säkert, men vad skynta vi bortom dem? Ungefär samtidigt som kopflygarna startade, samlades förbundsutskottet för luftfartsfrågor i Washington och fick av sin egen flygplankonstruktör höra sanningen om de bombflygplan de nu själva bygga. Och sanningen var den att just deras egna skepp blivit så fulländade, att de från en bas 150 mil ute i Atlanten eller Stilla oceanen kunde flyga in och förstöra New York resp. San Francisco på ett par timmar, medelt 5 bomber i sekunden!

Därmed har alltså amerikanerna själva förstört sina oceaner som skydd mot flyganfall och motverkat avsikten med sin nya flottbyggnad. Svenska Dagbladet gör inför ögonblickets situation följande rikliga reflexion, som tyvärr inte hänger ihop med dess luftskyddsreferat:

Efter tre seklers gigantiska framsteg i vetenskap och teknik är den nyfödda flygkonsten genast vorden hotet om ödeläggelser, värre än världskrigets.

Att så är borde kunna böja sinerna till vad som enar och icke åtskäljer folk, stater och raser.
GEORG BRANTING, nyss hemma från Europa, meddelar följande: Om ett par år har Hitler-Tyskland kommit långt förbi samtliga övriga makter i krigsberedelser. Hitlerdiktaturen sätter ohögliga möjligheter i händerna på nazistregimen som inte den borgerliga demokratien äger eller ens önskar äga. Att möta Tyskland med ett högmilitariserat block av andra stater går icke om ej England och Frankrike själva bli diktaturstater. Den enda utvägen är att den nazistiska diktaturen störtas inifrån. Arbetarklassen i världen bör fortsätta att undergräva Hitlerdiktaturens prestige och förbereda dess fall.

Den segrande skandinaviska socialdemokratien är målet för protetärernas blickar i hela världen, eftersom Sovjetryssland ligger för långt borta och är för otkikt allt annat. Den svenska arbetarörelsen »ser framför sig den lysande och väldiga uppgiften att mitt under det bor-

Vi samla gärna ihop gasmasker åt överstättahållare och landshövdingar och några stycken till som gå på den här linjen, försvarsministern, försvarskommisionen och så vidare. Vi äro ganska många redan och tänka att vi nog bli fler, som tacka nej och avstå för egen del. Livet är icke något goit och nödvändigt under alla förhållanden. Ska vi gå vidare på den här vägen, så må då den vita världen och dess civilisation, eller rättare den karikatyr som återstår därav, gå under och lämna rum för något nytt. Inga andra raser, ingen hämnande ångskåra ur skyn, bereder dess undergång, endast den själv.

Lin Wagner

Lär känna

de blindas
förstklassiga arbeten
genom Skyddsvännerna
i Edert Län!

gerliga Europas sammanbrott och under kapitalismens förfälsperiod göra vårt land till ett av västerländska socialismens föregångsland.

I MALMO HAR FRED OCH FRIHET hållit ett ståtligt opinionsmöte för »Betryggad fred» med förslagen till kommunala luftskyddsanordningar. Kapten Branskov talade om rustningsindustrin, doktor Höjer påvisade humbugen i hemortsvarnet med stöd av utländska auktoriteter, kyrkoherde Erici talade om sanningen och kärleken och fru Ester Lutteman om kvinnans ställning, varvid hon fyndigt satte upp Garbos av hela världens frenetiskt hyllade drottning Kristina som typ för kvinnan som svek sin uppgift. I samma Skänedötning, där man läste om de oerhörda kostnadskrav som ett luftskydd skulle ställa på kommunerna, kunde man läsa en annan rubrik: »Svensk landsbygds urala bostäder äro en hälsofara».

SOCIAL-DEMOKRATEN har i ett par nummer intresserat sig för mödrarhjälpsfrågan. Utgångspunkten är Tidevarvets artikel i föregående nummer, men naturligtvis gick det inte an för Soc.-D. att gå direkt till källan.

Vi få härmed rikta till den borgerliga pressen en vördsam vädjan att citera ända följande och sålunda göra möjligt för Social-Demokraten att läsa och ta upp det till begrundan:

Varför måste staten i sitt understöd åt barnaföderskor» handla efter principen att det den som häver skall varda givet, men från den som intet har, skall tagas även det han har? De sjukförsäkrade barnaföderskorna i industriens tjänst ända upp i en inkomstgrad av 3,000 kr. få ju nämligen minst 42 kronor av staten, som dessutom betalar hälften av barnmorskeverden. De som icke ha råd att försöka sig, kanske därför för de ej ha arbete, alltså barnaföderskorna, på inkomstgård under 1,500 kr. om året, få bara 30 kr., som de ej få behålla.

Borde inte staten ge alla mödrar lika, oavsett om de haft råd att försöka sig eller ej. Och varför skola de fattiga få det sämst i vårt demokratiska samhälle? Ännu en fråga: Är det sant att A. K. i Stockholm drar in understödet åt en arbetslös den vecka som hastrun åtnjuter de 30 kronorna?

Om så är torde diskussionen om nativitetens hastigt böra avlösas av generad tystand.

Apropå "En hederlig man".

I andra bandet av lord Snowdens minnen, som nu utkommit, publiceras en intressant skildring av det sätt, varpå MacDonald reagerade, då han efter den politiska krisen hade svikit arbetarpartiet och ställt sig själv i spetsen för den nationella regeringen. Dagen efter sedan nationalregeringen bildats kom MacDonald in i mitt rum, berättar Snowden. Han var på strålände humor och jag sade något om, att ni skulle han bli populär i kretsar, som icke hörde till hans vanliga omgivning.

MacDonald log gossaktigt, gnuggade sina händer och sade: »I morgon komma alla hertiginnor i London att vara glada att få kyssa mig».

Veckovisaren

Seende och blinda.

»Vi eftersträva personligt samarbete».

När landshövdingen i Uppsala län, fru Elisabeth Linnér, berättar för Tidevarvet om sitt och sina skyddsvänners arbete bland länets blinda är det framför allt den personliga sidan av arbetet som hon vill understryka. — Det gäller för oss som se att få de blinda med i vår krets, säger fru Linnér, att hjälpa dem ut ur den isolering där de leva, så att seende och blinda komma i ett förhållande av ömsesidigt givande och tagande till varandra. De blinda behöva våra ögon. Men de ha mycket att ge i gengäld. Det är därför så viktigt att försöka få dem att agera själva, inte bara hjälpas och underhållas av oss som se. Vi stå ju bara i början av det arbetet. Men jag tror det finns mycket stora möjligheter.

Vad kan man då tänka sig för praktiska sätt att förverkliga detta önskemål, som helt säkert är en av kärnpunkterna i all verksamhet bland människor, som äro i ett eller annat avseende handikappade som samhällsmedlemmar?

Fru Linnér talar om några av sina personliga erfarenheter. T. ex. de blindas årsstämma i Uppsala då de blinda samlas från hela länet till ett par dagars gemensamt samvaro med skyddsvännerna i Uppsala. I början försökte vi roa våra blinda gäster med olika slag av underhållning, men numera bidra de mest själva till programmet. Vi bruka t. ex. ha en bjudning på slottet — det är den roligaste bjudning jag har på året, säger fru Linnér. — De blinda gästerna sjunga unisont — de ha alla haft sångundervisning på blindskolan i Uppsala och ha en stor repertoar. Så är det sång och musik av blindskolans sånglärarinna fruén Agnes Zander och organisten Tore Tillman, båda blinda. Egna kompositioner framföras. Alla äro så glada, att vi kunde hålla på i timmar. Senaste årsstämma hade vi också ringelkar i landstingets gamla vacker, vita, runda tornst. Det är ju viktigt att de blinda, som ändå tvingas till så mycket stillasittande, få tillfälle till så mycket kroppsrörelse som möjligt, få känna att de äro med och reda sig.

C. H.

Generalens hälsningstal:

»Vi måste stå
tillsammans».

Sedan Frälsningsarméns Höga råd valt sin nya general, höll denna, Evangeline Booth, ett till tal till de församlade territoriella ledarna, där hon på ett utskött sätt formulerade samarbetets idé. Hon började med att tala om vilka insatser hon hoppades kunna göra som general över sin älskade armé.

— Som ni vet har jag levat ett långt liv och icke tillbragt en enda timme därav utanför Armén, sade hon.

— Ni skall alltid finna mig vid fronten. Ni skall finna mig i främsta ledet, där striden står hetast. Ingen skall få överträffa mig i arbetsintensitet. Ingen skall få överträffa mig i försökelse, ingen skall få överträffa mig i självförlömmelse.

Men hälsningstalet kallades »Mitt förbund med eder», och generalen ville också uttrycka vad hon väntade sig av den andra parten inom förbundet. Allas våra hjärtan måste vara ett, sade hon. Och sedan beskrev hon denna enhets och enighets väsen.

— Jag kan aldrig få tid att bese sevärdheter, sade generalen. Kanske är jag dum i detta avseende eller kanske är det till ett av avseenden i vilka jag är dum. Jag har varit trettio år i Förenta Staterna, men jag har icke besökt några av det stora landets sevärdheter — icke ens Niagara-fallen eller den världsbekända, ojämförliga Grand Canyon, som människor komma från alla delar av världen

för att bese. Jag har helt enkelt icke kunnat tagna tiden från mitt arbete. Men jag hade glädjen att tillbringa tre dagar i Schweiz för några år sedan och för första gången betrakta Alpernas härlighet och majestät.

Så då jag lyfte upp min blick mot deras snöhöjda toppar, var det icke »Jungfraus» isolerade bergstopp, som gjorde det största intrycket på mig, där den höjde sig mot skyn. Det gjorde de oerhörda dimensionerna hos hela kedjan av berg.

Jag bävade av rörelse, då jag betraktade deras mäktiga skuldror, lysande var och en i det ljus som reflekterades från de andras solbelysta anleten och liksom lutande sig mot varandra för att stödja varandra. Jag kan aldrig glömma denna anblick.

Så är det med oss här i detta rum. Vi äro som en kedja av berg. Vi resa oss alla tillsammans mot höjden. Om en bergstopp är en smula högre än de andra, så är det endast för att öka det helas härlighet.

Vi måste stå tillsammans skuldra mot skuldra och visa världen en vidsträckt bergskedja av rättfärdighet och sanning, beklädd med den snövita manteln »Hellighet Herranoms».

TIDEVARVET

Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.

REDAKTION:
Telefon 204842. Mottagningstid 10-12.

EXPEDITION:
Telefon 204842.
Kontorsstund kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m. Postgiron 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:25, kvartal kr. 1:75. Lösnunder 15 öre.

ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1934
Zetlerland & Thelanders Boktryckeri-A.-B.